

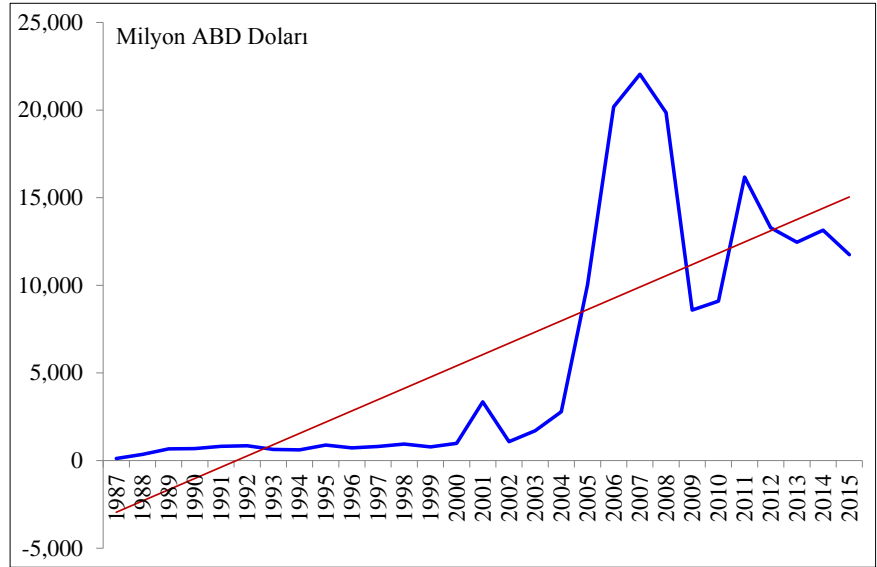

2015 MART ODI/FDI ORANINDAKİ GELİŞMELER

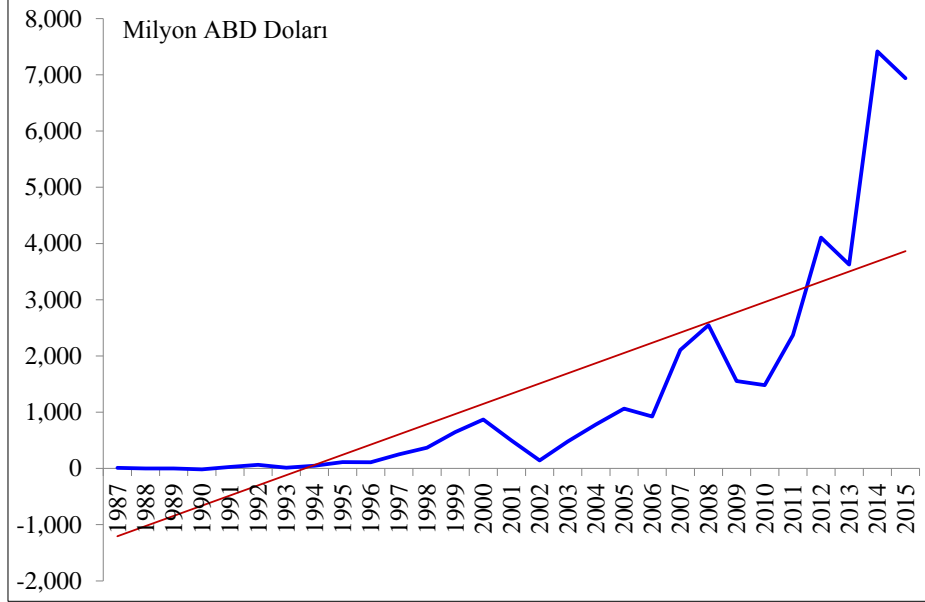
Türkiye'den giden ve Türkiye'ye gelen doğrudan yatırımlara ilişkin 2015 yılı Mart verileri, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından 12 Mayıs 2015 tarihinde yayımlandı.

Türkiye'de yurtdışına giden doğrudan yatırımların (outward foreign direct investment, ODI) yurtiçine gelen doğrudan yatırımlara (inward foreign direct investment, FDI) oranı son dönemlerdeki yüksek seviyesini koruyor. ODI/FDI oranı, 2015 yılı Mart ayında %59 seviyesinde gerçekleşti.

Şekil 1: Türkiye'ye Gelen Doğrudan Yatırım (Yurtiçinde Doğrudan Yatırım, FDI) (1987-2015*)

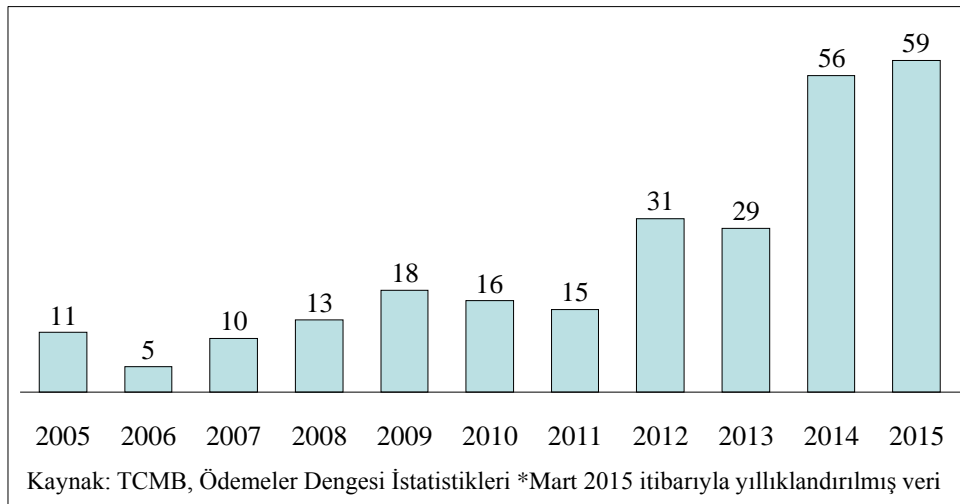

Kaynak: TCMB, Ödemeler Dengesi İstatistikleri *Mart 2015 itibarıyla yıllıklandırılmış veri

Şekil 2: Türkiye'den Giden Doğrudan Yatırım (Yurtdışında Doğrudan Yatırım, ODI) (1987-2015*)

Kaynak: TCMB, Ödemeler Dengesi İstatistikleri *Mart 2015 itibarıyla yıllıklandırılmış veri

2000'li yıllara kadar neredeyse yatay bir seyir izleyen yurtdışında doğrudan yatırımlar, 2003 yılından sonra dalgalı bir seyir izlemeye başlamış ve Mart 2015 itibarıyla da yaklaşık 12 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir (Şekil 1). Türkiye'den giden doğrudan yatırımlar ise 2002 yılından itibaren hızla yükselmiş ve Mart 2015 itibarıyla yaklaşık 7 milyar ABD doları seviyesine ulaşmıştır (Şekil 2). Doğrudan yatırımların yurtiçi hâsılaya (GSYİH) oranına 2005-2014 dönemi itibarıyla bakıldığında, FDI/GSYİH oranının %2,1'den %1,6'ya gerilediği, ODI/GSYİH oranının ise %0,2'den %0,9'a yükseldiği görülmektedir.

Şekil 3: Türkiye'de ODI/FDI oranı (2005-2015*)

Kaynak: TCMB, Ödemeler Dengesi İstatistikleri *Mart 2015 itibarıyla yıllıklandırılmış veri

Şekil 3, Türkiye'nin giden yatırımlarının gelen yatırımlara oranının son dönemlerde hızla arttığını göstermektedir. 2014 yılına kadar ortalama seviyesi yüzde 16 olan ODI/FDI oranı, 2014 yılının ilk ayları itibarıyla yüzde 20'nin üzerine çıkmış ve yılsonuna kadar hızla artarak %56 seviyesine ulaşmıştır. Yıllıklandırılmış verilere göre Mart 2015'te ise %59 seviyesinde gerçekleşmiştir.

ODI/FDI oranındaki hızlı yükseliş, bir yandan Türkiye'nin doğrudan yatırımlar için cazibesini kaybetmeye başladığını gösterirken bir yandan da yurtiçindeki yerleşiklerin yurtdışındaki fırsatları daha yakından takip etmeye başladığına işaret etmektedir.

Yurtiçinde yerleşik kişilerin yurtdışındaki doğrudan yatırımlarının sektörel dağılımı incelendiğinde, 2015 yılı Ocak-Mart döneminde yatırımların %43,4'ünün madencilik ve taşocakçılığı sektöründe, %38'inin hizmetler sektöründe ve kalan %18,6'sının da imalat sanayi ve diğer sınıai sektörlerinde gerçekleştiği görülmektedir. Yurtdışında doğrudan yatırımların yoğunlaştığı imalat sanayi alt sektörleri ise sırasıyla; ana metal sanayi ve fabrikasyon metal ürünleri imalatı (%27), diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (%23,8), gıda, içecek ve tütün ürünleri imalatı (%14,6), ağaç ve ağaç ürünleri imalatı (%11,3) ve bilgisayarların, elektrik-elektronik ve optik ürünlerin imalatı (%10) sektörleridir.

2015 yılı Ocak-Mart döneminde yurtdışına giden doğrudan yatırımların ülkelere göre dağılımına bakıldığında, ABD'nin öne çıktığı görülmektedir. Yurtiçinde yerleşik kişilerin yatırımları için tercih ettikleri ilk beş ülke sırasıyla; ABD (%31,1), Hollanda (%14,9), Azerbaycan (%13,3), İngiltere (%9,4) ve Almanya'dır (%6,9).

Yurtdışındaki yerleşik kişilerin 2015 yılı Ocak-Mart döneminde Türkiye'ye yaptıkları doğrudan yatırımlar sektörler itibarıyla incelendiğinde, yatırımların %57'sinin sınıai sektörlerde, %43'ünün de hizmetler sektöründe gerçekleştiği görülmektedir. Sınıai sektörlerde ise yaklaşık %70'lik pay ile "elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım" alt sektörü öne çıkmaktadır. Aynı dönemde yurtiçindeki doğrudan yatırımların ülkelere göre dağılımına bakıldığında %26,3'lük pay ile Rusya'nın ilk sırada yer aldığı görülmektedir. 2015'in ilk çeyreği itibarıyla Türkiye'ye en çok yatırım yapan ilk beş ülke sırasıyla; Rusya (%26,3), Hollanda (%15,8), Malezya (%11,3), Azerbaycan (%9,9) ve İngiltere'dir (%6,4).